ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **X. Y.**, zastoupen Mgr. Gabrielou Kopuletou, advokátkou se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2019, čj. OAM-286/LE-LE05-P06-2018, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 7. 2021, čj. 29 Az 1/2020-74,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 7. 2021, čj. 29 Az 1/2020-74, **se ruší**.

II. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 9. 12. 2019, čj. OAM-286/LE-LE05-P06-2018, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

IV. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

V. Ustanovené zástupkyni žalobce, Mgr. Gabriele Kopuleté, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 3 400 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce požádal 5. 11. 2018 o udělení mezinárodní ochrany dle § 3 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/19991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu prohlásil, že politické přesvědčení nemá, že není členem žádné strany ani organizace, není nijak angažovaný a s politikou nemá nic společného a nikdy neměl. Na otázku, jaké jsou jeho důvody k žádosti o mezinárodní ochranu, však odpověděl, že utíká ze své země, protože se obává o své zdraví a život z důvodu nátlaku ze strany příslušníků policie vůči osobám, jako je on, které mají jiné politické ideály, než jsou oficiální, a to dokonce velmi odlišné od těchto „oficiálních“.

[2] Až 9. 7. 2019 byl s žalobcem k jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany proveden pohovor. V něm žalobce uvedl, že Kubu musel opustit kvůli vlastní bezpečnosti. V roce 2014 totiž vstoupil do hnutí, které se jmenuje „Somos Más“ (pozn. NSS: někdy psané „Somos+“, česky Jsme víc). Je to opoziční hnutí, ovšem jiného charakteru, než jsou například „ženy v bílém“ (pozn. NSS: patrně měl na mysli „Dámy v bílém“) nebo „[V]lastenecká unie Kuby“, které působí přímo v ulicích. Hnutí Somos Más se snaží změnit smýšlení lidí na pracovištích a soukromých schůzích. Také žalobce působil v intencích tohoto hnutí především na svém pracovišti, kde se snažil zlepšit smýšlení lidí, a vystupoval i na odborových schůzích. Žalobce má za to, že kvůli těmto jeho aktivitám musel jeho otec několikrát změnit práci. V určité době přestal na schůze hnutí chodit, protože se bál, že kvůli tomu budou on i jeho rodina ještě více šikanováni.

[3] První problém s policií měl žalobce v roce 2015. Tehdy byl v parku jedním policistou zadržen a odveden na policejní stanici, kde se ho ptali na jeho politické názory. Když policistům odpověděl, že si podle čl. 1 Ústavy může myslet, co chce, zavedli ho do malé cely, kde zůstal tři dny. Deptali ho fyzicky i psychicky, označovali jej za kontrarevolucionáře. Bili ho do žeber, paží a nohou. Během dalších dní už se bití neopakovalo. Dávali mu jídlo, a když stráž procházela kolem jeho cely, nadávala mu. Na jméno ulice, v níž policejní stanice ve městě S. S. sídlí, si žalobce nevzpomněl, ale označil ji jménem („první jednotka“) a nakreslil její přibližnou polohu podle dalších orientačních bodů (univerzita, baseballový stadion, hasičská stanice, veřejný bazén).

[4] Žalobce také uvedl, že během prvního rozhovoru tvrdil, že je apolitický a že není členem žádné strany ani organizace, protože špatně pochopil otázku. Je členem politického hnutí. Není členem žádné strany, protože na Kubě existuje jediná strana. Mezi lety 2015 až 2018 byl celkem asi osmkrát vyslýchán (pozn. NSS: později ovšem v rámci pohovoru uvedl, že poslední výslech proběhl už koncem roku 2017). Vyhrožovali mu, chtěli vědět místa schůzek jejich hnutí i to, jaké plány mají proti vládě. Dál měl být žalobce „jen“ sledován: hlídkovali v autech před jeho domem.

[5] Žalovaný rozhodl 9. 12. 2019 o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že mu s odkazy na ustanovení § 12–14b zákona o azylu mezinárodní ochranu neudělil. Neudělení odůvodnil tím, že žalobcem sdělené informace o událostech ve vlasti byly obecné, objevovaly se v nich rozpory a nejasnosti a konečně nenaplňují intenzitu pronásledování v mezinárodně uznávaném měřítku. Žalobce dále nesdělil, že by jeho blízcí byli těmi, kteří odůvodňují případné udělení azylu či doplňkové ochrany dle § 13 nebo § 14b zákona o azylu. Žalovaný se rovněž vypořádal s tím, že zde neexistují ani důvody

hodné zvláštního zřetele dle § 14 zákona o azylu, ani podmínky pro možné udělení doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona.

[6] Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) přezkoumal napadené rozhodnutí a žalobu zamítl.

[7] Není podle něj chybou žalovaného, že žalobce nebyl seznámen s podklady shromážděnými žalovaným za účelem posouzení situace v zemi původu. Výzva k seznámení se s těmito podklady byla totiž žalobci zaslána na jím uvedenou adresu propustky, kde ji ovšem žalobce nepřevzal ani nevyzvedl v průběhu uložení zásilky na poště.

[8] Podle krajského soudu nelze u žalobce hovořit o pronásledování za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Nerealizoval svá práva v dostatečné intenzitě (neúčastnil se demonstrací, nepublikoval protivládní články apod.) ani jednání státních orgánů vůči němu nebylo takové, aby jej dle čl. 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“), bylo možné hodnotit jako pronásledování.

[9] Rovněž nebylo prokázáno, že by žalobce mohl mít důvodné obavy z pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Vzhledem k tomu, že byl naposled vyslýchán v roce 2017, považuje krajský soud tvrzené sledování a z něj vyplývající hrozbu pronásledování za nepodloženou domněnku.

[10] Pokud jde o možnost udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, žalobce v průběhu řízení žádné mimořádné skutečnosti, které by jeho udělení odůvodňovaly, neoznačil.

[11] Co se týče doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu, žalobce neuváděl jiné důvody než ty, které se vztahují už k nároku na azyl, proto krajský soud ve svém odůvodnění odkázal na vypořádání neudělení azylu. Dále krajský soud obsáhle vyložil, z jakých důvodů považuje výpověď žalobce za nedůvěryhodnou (body 38–42 rozsudku krajského soudu s odkazy na body 14–18 a 21 téhož rozsudku), protože obsahuje nesrovnalosti (zejm. rozpory mezi tím, co žalobce uvedl 9. 11. 2018 a co prohlásil 9. 7. 2019), nelogičnosti (pokud byl žalobce člen hnutí, chodil na schůze, přesvědčoval o svých názorech kolegy, měl by mít problémy v práci on, nikoli jeho otec) a celkově působí jeho prohlášení vágně (nepamatuje si adresu sídla policie, kam docházel na výslechy, nedoložil, proč by jako režimu nepohodlná osoba měl vycestovat bez jakýchkoli problémů). Krajský soud proto nedospěl k závěru, že by mu hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy pro některý z důvodů dle § 14a odst. 2 zákona o azylu.

[12] A konečně krajský soud neshledal důvodnou ani námitku stran nedostatečných podkladů o zemi původu. Shrnul, jaké materiály si žalovaný opatřil, dále také to, že jejich počet byl přiměřený a že pocházely z různých zdrojů. Současně poukázal na skutečnost, že se žalobce nedostavil k seznámení se s podklady, při němž mohl jejich nedostatečnost namítat.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[13] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž vznesl sedm okruhů kasačních námitek.

[14] Stěžovatelovu výpověď podle jeho přesvědčení nelze nahlížet jako nevěrohodnou, neboť všechny rozpory uspokojivě vysvětlil. Pokud krajský soud tento názor nesdílel, měl stěžovateli během jednání položit doplňující otázky. Navíc se krajský soud s jeho žalobními námitkami týkajícími se údajných rozporů nevypořádal.

[15] Věrohodnost stěžovatelovy výpovědi by měla být posuzována v kontextu se zprávami o zemi původu, ale o hnutí Somos Más si žalovaný neobstaral jedinou zprávu. Krajský soud na námitku týkající se absence informací o hnutí Somos Más nereagoval dostatečně. Pokud stěžovatel během správního řízení uvedl, že jeho problémy souvisely s jeho členstvím v tomto hnutí, bylo úkolem správního orgánu obstarat si o něm konkrétní informace a teprve na podkladě těchto zpráv vyhodnotit stěžovatelovu věrohodnost.

[16] V této souvislosti stěžovatel namítá také to, že skutečnost, že nevyužije svého práva seznámit se s podklady rozhodnutí, neznamená, že by mohl správní orgán rezignovat na svou povinnost zjistit správný a úplný skutkový stav.

[17] Stěžovatel nesouhlasí ani s tím, jak správní orgán a krajský soud hodnotí intenzitu, s níž realizoval svá politická práva.

[18] Stěžovatel taktéž namítá nesprávnost závěrů žalovaného i krajského soudu ohledně toho, že jeho problémy ve vlasti nedosáhly takové úrovně, aby je bylo možné označit za pronásledování, neboť byl „*opakovaně zadržen, vyslýchán a stal se obětí policejního násilí*“.

[19] Za nesprávné a rozporné s kvalifikační směrnicí považuje stěžovatel přesvědčení žalovaného a krajského soudu o tom, že se mohl obrátit na státní orgány s žádostí o pomoc. Nositeli pronásledování byly totiž právě státní orgány. Platí přitom, že pokud je původcem pronásledování nebo vážné újmy stát nebo státní subjekt, není účinná ochrana stěžovateli dostupná.

[20] Za nesprávný považuje stěžovatel rovněž závěr krajského soudu ve vztahu k doplňkové ochraně. Neměl totiž dát přednost nesrovnalostem ve stěžovatelově výpovědi před zprávami o zemi původu, které žalovaný nashromáždil jako podklady pro své rozhodnutí.

[21] Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že kasační stížnost opakuje stěžovatelem již dříve uplatňované námitky. Právní zástupce přetváří příběh přednesený stěžovatelem během správního řízení. Břemeno tvrzení ovšem v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu spočívá na žadateli a jeho povinností je poskytnout přesvědčivou, úplnou a konzistentní výpověď. Žalovaný v napadeném rozhodnutí popsal řadu rozporů, pro něž shledal výpověď stěžovatele nevěrohodnou. Následná stěžovatelova vysvětlení přitom nemají potenciál závěry správního orgánu zpochybnit (některá se dokonce omezují na prostý nesouhlas). Postup stěžovatele do věci nevnáší objektivně nic nového a jeho vykonstruované námitky považuje žalovaný za neopodstatněné. Žalovaný hodnotí žalobu i

kasační stížnost jako pokus dodatečně interpretovat autenticky prezentované informace v jiném světle, či je dokonce významově doplňovat.

[22] Žalovaný dle svého názoru při zjišťování skutkového stavu neporušil zákon. Musí především umožnit žadateli, aby v řízení sdělil všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné. Že by této povinnosti žalovaný nedostál, ostatně stěžovatel netvrdí ani nyní.

[23] Žalovaný dále zdůrazňuje, že stěžovatel opustil svou vlast zcela legálně, z čehož dovozuje, že pro kubánské úřady nepředstavoval *„zájmovou osobu"*.

[24] Skutečnosti, jež stěžovatel uváděl během správního řízení, žalovaný nepovažuje za relevantní z hlediska žádného ustanovení zákona o azylu. Naopak se žalovanému jeví jako snaha legalizovat svůj pobyt na území ČR, k čemuž ovšem slouží režimy dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[25] Vzhledem k tomu, že jde o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se po posouzení přípustnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud zabývá podle § 104a s. ř. s., ve znění účinném od 1. 4. 2021, otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu *„přesah vlastních zájmů stěžovatele"*, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

(1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.

(2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

(3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

(4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele*.

[26] Tyto závěry jsou použitelné i po novele soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb. (srov. usnesení ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, body 10–12, či usnesení z 5. 8. 2021, čj. 10 Azs 196/2021-30, bod 4). Stěžovatel sám netvrdí, v čem okolnosti jeho případu splňují podmínky přijatelnosti ve smyslu takto vymezených kritérií.

[27] Kasační stížnost je přijatelná.

[28] Stěžovatel v tomto případě namítá taková zásadní pochybení krajského soudu (zejména při posouzení stěžovatelem tvrzených skutečností o jeho věrohodnosti v kontextu chybějících informací o hnutí Somos Más, na základě čehož měli krajský soud i žalovaný dospět k nesprávnému závěru, že stěžovateli nelze udělit žádnou z forem mezinárodní ochrany), která by mohla mít dopad do jeho hmotněprávního postavení a kterou navíc nelze z hlediska posouzení kasační stížnosti *prima facie* vyloučit. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná.

[29] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku krajského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[30] Na úvod Nejvyšší správní soud připomíná, že zákon o azylu do českého právního řádu transponuje, resp. měl již k datu rozhodnutí žalovaného transponovat, mj. kvalifikační směrnici a směrnici 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), a proto je třeba při výkladu zákona o azylu respektovat zásadu jeho eurokonformního výkladu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, čj. 2 Azs 45/2008-67, publ. pod č. 1713/2008 Sb. NSS), případně použít ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu přímo ustanovení příslušné směrnice tam, kde vnitrostátní transpozice v daném období chyběla či bohužel stále chybí (viz rozsudek NSS ze dne 26. 8. 2022, čj. 5 Azs 153/2020-63, bod 27).

[31] Nejvyšší správní soud dále předesílá, že řízení o žádostech o udělení mezinárodní ochrany se často odehrává za situace důkazní nouze. Zároveň se jedná o rozhodování prospektivní (posuzuje se tedy riziko pronásledování či vážné újmy v budoucnu) a nesprávné rozhodnutí má navíc pro stěžovatele obzvláště závažné důsledky. Těmto specifikům řízení o mezinárodní ochraně proto odpovídá i standard a rozložení důkazního břemene, jež je vychýleno ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu. „*Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel, nicméně žalovaný je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximálním možném množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují. V mnoha případech však musí žalovaný rozhodovat za důkazní nouze, tj. tehdy, když není ani žadatel, ani žalovaný schopen doložit, či vyvrátit určitou skutečnost či tvrzení žádným přesvědčivým důkazem. V takových případech zůstává jediným důkazním prostředkem výpověď žadatele a klíčovým faktorem se stává posouzení celkové věrohodnosti žadatele a posouzení pravděpodobnosti, zda k události opravdu došlo podle výpovědi žadatele*“ (rozsudek ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008-70, část IV. b) (i), 5. odstavec této části, publikovaný pod č. 1749/2009 Sb. NSS). V rozsudku ze dne 27. 3. 2008, čj. 4 Azs 103/2007-63, pak Nejvyšší správní soud konstatoval: „*Zásada tzv. materiální pravdy má v řízení o udělení azylu svá specifika spočívající v pravidelné nedostatečnosti důkazů prokazujících věrohodnost žadatelových tvrzení. Je však na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vážících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu.*“ Pokud se tedy žadatel o mezinárodní ochranu po celou dobu řízení ve věci mezinárodní ochrany drží jedné dějové linie, jeho výpovědi lze i přes drobné nesrovnalosti

označit za konzistentní a za souladné s dostupnými informacemi o zemi původu, pak je třeba z takové výpovědi vycházet (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008, čj. 2 Azs 49/2008-83, či ze dne 18. 12. 2014, čj. 2 Azs 139/2014-38, bod 19).

[32] Podstatou stěžovatelových námitek je především jeho nesouhlas se závěry krajského soudu i žalovaného ohledně toho, že jimi byl shledán nevěrohodným. Stěžovatel má za to, že jeho výpověď jako nevěrohodnou hodnotit nelze, neboť část domnělých rozporů, uspokojivě vysvětlil. Žalovaný i krajský soud dovozují stěžovatelovu nevěrohodnost spíše z dílčích rozporů v jeho azylovém příběhu, z dále nespecifikované nepřesvědčivosti a nedostatečné konkrétnosti jeho vzpomínek, jakož i z údajné absence logiky tvrzených událostí v kontextu dalších skutečností.

[33] Nejvyšší správní soud nesouhlasí s přesvědčením žalovaného aprobovaným krajským soudem, že stěžovatel pouze účelově gradoval své údajné aktivity a problémy související s tvrzenou protirežimní činností (bod 14 ve spojení s bodem 39 napadeného rozhodnutí krajského soudu), neboť již při úvodním poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu dne 9. 11. 2018 zmiňoval nátlak policie a žalovaný se na další podrobnosti nedoptával. Další informace o něm stěžovatel podal 9. 7. 2019 a během jednání krajského soudu 12. 7. 2021, aniž by je nějak dále zveličoval (snad krom zmínky o tom, že v případě návratu na Kubu by byl *„uvězněn, mučen, možná i zastřelen“*, nicméně žalovaný se jej do té doby nezeptal, jaké obavy z případného návratu má). Jestliže žalovanému i krajskému soudu vadila *„naprostá obecnost žalobcových tvrzení“*, *„neurčitý popis, vycházející pouze z velmi běžné znalosti situace na Kubě“*, měli přinejmenším uvést příklady takových tvrzení (bod 14 ve spojení s bodem 39 napadeného rozsudku krajského soudu). Nejvyšší správní soud naopak v protokolu o pohovoru z 9. 7. 2019 nalezl především v části týkající se stěžovatelova prvního výslechu na policii řadu konkrétních momentů: *„nechali mi oblečení, jen pásek mi vzali“*, *„čekali na to, aby se mi zhojily rány“*, *„říkali, že jsem odpad, kontrarevolucionář a že toto dělají lidem, jako jsme my, že lidé jako my se nikdy nezmění“*, *„mlátili mě tak, aby tam nebyla viditelná stopa“*.

[34] Obecnost dalších žalobcových tvrzení může být zapříčiněna tím, že žalovaný během pohovoru nepokládal dostatek zpřesňujících dotazů. Přitom jistě mohly padat otázky na specifické okolnosti stěžovatelovy činnosti – například, kdy a jak se stěžovatel o hnutí Somos Más dozvěděl (kdo ho do něj přivedl), kdo schůze vedl, kdy se schůze konaly, jakým způsobem se domlouval jejich termín, kolik se jich účastnilo lidí, komu se stěžovatel svěřil o svých výsleších na policii, jak na jeho situaci reagovali jeho blízcí atd.

[35] Nadto pokud jde o možné zabití stěžovatele zmiňované v bodě [33] tohoto rozsudku, jehož se stěžovatel obává a které žalovaný označil za *„spekulaci žalobce, ničím nepodloženou a zcela subjektivní domněnku“*, což do svého rozhodnutí přejal také krajský soud (bod 21 ve spojení s bodem 39 napadeného rozsudku), Nejvyšší správní soud má za to, že tyto obavy nelze posoudit bez kontextu informací o tom, jaká zranění kubánská policie způsobila stěžovateli během prvního výslechu. Stěžovatel tvrdil, že ho tloukli tonfou (obuškem) do žeber, paží, nohou a že dostal také ránu do ramene. Přestože sám stěžovatel uvedl, že ho bili tak, aby na něm nezanechali viditelné stopy (vynechali krk, hlavu), dodal současně, že ho po návratu domů ošetřovala jeho matka, která je zdravotní sestra (str. 4 protokolu o pohovoru ze dne 9. 7. 2019). Zřejmě tedy utržil nějaká zranění vyžadující následnou péči. Bez dalších argumentů nelze tudíž shledat, že by obava z případné eskalace

takového násilí měla představovat ničím nepodloženou a zcela subjektivní domněnku stěžovatele.

[36] Nevěrohodnost stěžovatele nelze zakládat na tom, že o hnutí Somos Más hovořil až během pohovoru 9. 7. 2019, zatímco při poskytování údajů 9. 11. 2018 uvedl, že se nikdy politicky neangažoval. Jak vyplynulo z pohovoru (a dle Nejvyššího správního soudu také z odpovědi na otázku č. 24 z 9. 11. 2018 o důvodech žádosti o mezinárodní ochranu, k nimž stěžovatel uvedl: „*Žádám o azyl v ČR, protože utíkám ze země, protože se obávám o své zdraví a život z důvodu nátlaku ze strany příslušníků policie vůči osobám jako jsem já, které mají jiné politické ideály, než jsou oficiální, velmi odlišné od těch, které jsou v mé zemi oficiální*“), stěžovatel při poskytování údajů otázce porozuměl jinak, než byla myšlena – domníval se, že se týká angažmá v „oficiální“ politice, nikoli členství v opozičním ideovém hnutí, jak to mj. vysvětluje v žalobě (str. 4). Od člověka pocházejícího z autoritářského režimu, kde může fungovat jediná strana, nelze očekávat, že slova jako „politický“, „politika“, „politická strana“, „politická organizace“ bude chápat v souladu s tím, jak se jejich význam rozvinul u nás po třech desetiletích svobodné veřejné diskuse. Nelze mu klást k tíži ani to, že tyto informace uvedl až 8 měsíců od podání žádosti o mezinárodní ochranu, neboť bylo na žalovaném, kdy tento pohovor provede. Stěžovatel si navíc „nenavymýšlel“ nové problémy. Už 9. 11. 2018 uvedl, že na něj tlačili příslušníci policie, což později rozvedl tak, že ho osmkrát vyslýchali, jednou zadrželi na tři dny a při tomto zadržení zbili a dále pak sledovali. O tom, že by měl jiné problémy (například v práci, během schůzí hnutí Somos Más, při snaze vycestovat), nikdy později nehovořil. Úvaha krajského soudu, že si v mezidobí stěžovatel mohl zjistit, že na základě podaných informací není možné mezinárodní ochranu udělit (bod 42 napadeného rozhodnutí) a že na základě toho své obtíže účelově gradoval (bod 14 ve spojení s bodem 39 napadeného rozhodnutí), tedy není správná.

[37] Stejně tak nelze nevěrohodnost stěžovatele vyvozovat z časového odstupu mezi posledním výslechem koncem roku 2017 a emigrací v říjnu 2018, jestliže stěžovatel tvrdil, že byl po tomto výslechu opakovaně sledován (viz mj. str. 4 žaloby a str. 6 protokolu o pohovoru ze dne 9. 7. 2019). Bez dalších argumentů totiž není možné posoudit tvrzené sledování za „*ničím nepodloženou domněnku*“, jak to činí krajský soud v bodě 32 svého rozhodnutí. Navíc z pohovoru vyplývá, že tento časový odstup je dán i tím, že si stěžovatel musel nejdříve našetřit peníze na letenku. (Stěžovatel na otázku „*Proč jste nevycestoval ihned poprvé po vašem zadržení?*“ odpověděl „*Neměl jsem peníze. Otec se snažil sehnat peníze. […] Opravdu obstarat si letenku je velice drahé. Otec mi něco dal a já si potom něco připlatil […]*“).

[38] Správná není ani úvaha krajského soudu o tom, že osobu, o níž by měl režim na Kubě, vážný zájem, by nenechal emigrovat. Ve správním spise je obsažen dokument Ministerstva vnitra „*Bezpečnostní a politická situace v zemi (stav: září 2019)*“, kde se na str. 2 ve druhém odstavci píše o tom, že kubánské zákony poskytují svobodu emigrace, kterou dále omezují – nikoli však znemožňují – vláda a úřady. (Vláda omezuje migraci z vesnických oblastí do Havany prostřednictvím autorizace změny pohybu, úřady omezují legální emigraci prostřednictvím úředních překážek a dále nespecifikovaného tlaku a zvláštním způsobem je pak omezována emigrace vojenského a lékařského personálu.) S posouzením možnosti emigrovat navíc souvisí následující úvaha.

[39] Žadateli o mezinárodní ochranu nelze klást k tíži, že kroky, které proti němu volí autoritářský kubánský režim, nepůsobí v celku konzistentně, ať už se jedná o zmiňovanou „bezproblémovou“ emigraci či o to, že stěžovatel byl nejdříve po tři roky opakovaně vyslýchán a pak už „jen“ sledován, o to, že přes trvalý zájem policie nebyl trestně stíhán, nebo o skutečnost, že je v práci šikanován jeho otec, nikoli sám stěžovatel, a jen proto nelze hodnotit jeho tvrzení jako nevěrohodná. Totalitní moc nepředstavuje v žádné zemi dokonale fungující mašinérii, jejíž represivní opatření vůči skutečným či domnělým oponentům režimu by byla celou dobu logicky a předvídatelně uplatňována, aby bylo možné tak, jak to činí žalovaný a krajský soud, vždy přesně odhadnout, jak se režim vůči konkrétní osobě zachová. Jedním z podstatných faktorů bude nepochybně náhoda, stejně jako konkrétní vykonavatelé státní moci, kteří osud daného člověka ovlivňují. Právě uplatňování svévole je totiž jedním ze znaků nedemokratického režimu. Nelze tedy bez dalšího, zejména bez jakékoli opory ve shromážděných informacích o zemi původu, například tvrdit, že všem občanům, které kubánský režim z různých důvodů považuje za nespolehlivé, bude nutně bránit ve vycestování; naopak mu může u některých osob vyhovovat, že se jich tímto způsobem „zbaví“. Z totalitního Československa jsou známy i takové extrémní případy, kdy některým nepohodlným občanům bývalý režim umožnil vycestovat do „kapitalistické ciziny“, avšak již jim nedovolil se do vlasti navrátit a tito lidé se tedy v exilu ocitli nedobrovolně (viz rozsudek NSS ze dne 26. 8. 2022, čj. 5 Azs 153/2020-63, bod 60). Navíc platí také to, na co odkazuje stěžovatel ve své žalobě: státní orgán, který je příslušný k vydávání cestovních dokladů, nemusí vždy za všech okolností disponovat informacemi o akcích všech státních složek plánovaných proti určitým subjektům či seznamem tzv. „nepohodlných“ osob (viz rozsudek NSS ze dne 4. 1. 2018, čj. 10 Azs 254/2017-40, bod 28).

[40] Dále žalovaný i krajský soud vytýkali stěžovateli rozpory spočívající v tom, ve kterých letech byl předvoláván na policii (bod 17 ve spojení s bodem 39 napadeného rozsudku). Nejprve prý tvrdil, že „*byl předvoláván od r. 2015 prakticky až do svého odjezdu v r. 2018, poté, že naposledy tomu tak bylo v roce 2017*“. Protokol ovšem otázky žalovaného a odpovědi stěžovatele rekapituluje takto:

> Žalovaný: „*Kdy jste měl poslední problém s policií, resp. se státními orgány?*“
>
> Stěžovatel: „*Prakticky až do svého odjezdu. Od roku 2015 do roku 2018. Předvolávali mě a vyslýchali. Nebyl jsem jedinou osobou z hnutí, kterou vyslýchali. Když je člověk v opozici, tak si ho předvolávají. Ze mě nic nedostali a tak mě předvolávali. Chtěli vědět vždy dopředu, jestli se např. předseda bude účastnit nějakého shromáždění a podobně.*“
>
> Žalovaný: „*Kolikrát jste byl na policii a byl vyslýchán?*“
>
> Stěžovatel: „*Asi při 8 příležitostech – mezi roky 2015 a 2018.*“
>
> […]
>
> Žalovaný: „*Kdy došlo k vašemu poslednímu výslechu?*“
>
> Stěžovatel: „*Na konci roku 2017.*“
>
> Žalovaný: „*Poté, až do vašeho odjezdu se nic nedělo?*“
>
> Stěžovatel: „*Ne.*“

Žalovaný: *„Proč jste vlastně odjížděl, když se vám více jak rok nic nedělo?“*

Stěžovatel: *„Sledovali mě, ale nepředvolali. Necítil jsem se bezpečně. Rok jsem měl tyto problémy, byl jsem pronásledován, necítil jsem se bezpečně.“*

Žalovaný: *„Jak víte, že vás sledovali?“*

Stěžovatel: *„Hlídkovali před mým domem. Viděl jsem hlídky u svého domu, ta auta jsou snadno identifikovatelná. Nebyla na stejném místě, jeden den byla na jedné ulici, druhý den na druhé ulici a ty doby sledování nebyly stejné. Mohli tam být ráno, večer, odpoledne.“* […]

[41] Je tedy zřejmé, že stěžovatel poprvé uvádí období let 2015–2018 jako dobu, kdy měl problém s policií. Také slova *„prakticky až do svého odjezdu“* se vztahují k otázce na *„problém s policií“*, nikoli přímo k výslechům. Teprve až následující otázka míří na výslechy. Nejvyšší správní soud nicméně považuje vysvětlení stěžovatele obsažené v žalobě, že *„[z] žádného z těchto tvrzení nelze vyvodit, že by žalobce výslovně tvrdil, že by byl k výslechům předvolán i v roce 2018,“* za spíše formalistické. Jestliže se poslední výslech měl uskutečnit ke konci roku 2017, nepovažuje Nejvyšší správní soud stěžovatelem uváděné období 2015–2018 coby časový úsek, kdy probíhaly výslechy, za významnější rozpor, z něhož by bylo možné usuzovat stěžovatelovu nevěrohodnost, neboť se ve skutečnosti mohlo jednat kupříkladu o rozdíl dvou týdnů.

[42] Co se týče nejasností, kdy se stěžovatel účastnil a kdy se naopak neúčastnil schůzí hnutí Somos Más (bod 17 ve spojení s bodem 39 napadeného rozsudku), Nejvyšší správní soud souhlasí s žalobní námitkou, že protokol o pohovoru z 9. 7. 2019 neobsahuje výrok o tom, že by se stěžovatel účastnil schůzí hnutí i v roce 2018. Žalovaným i krajským soudem tvrzený rozpor mezi tímto výrokem a dalším tvrzením [stěžovatel uvedl, že na schůze (od nejasné doby, pozn. NSS) nemohl chodit a že začal shromažďovat peníze, aby si mohl nechat vystavit pas, str. 2 protokolu] se v něm tedy v takto konkrétní rovině neobjevuje. Je nicméně pravdou, že časové okolnosti účasti na schůzích stěžovatel neuvedl zcela přesně a přesvědčivě. To však samo o sobě nemůže mít za následek vyhodnocení stěžovatelovy výpovědi jako nevěrohodné.

[43] Nadto skutečnost, že se hnutí Somos Más mělo podařit skrze debaty se členy parlamentu prosadit jednotlivé změny (možnost cestování pro obyvatele Kuby či rozšíření internetu), bez dalšího neznamená, že hnutí ztrácí opoziční (pozn. NSS: spíše disidentní, než jen čistě opoziční) charakter (bod 14 rozsudku krajského soudu ve spojení s bodem 39). Pro takový závěr by žalovaný i krajský soud museli shromáždit komplexnější podklady a argumenty. Nejvyšší správní soud v tomto ohledu souhlasí s tvrzením stěžovatele obsaženým v žalobě, že je jistě možné, aby se jednotliví členové parlamentu scházeli se zástupci hnutí, a to bylo současně dále pronásledováno a potlačováno. Jako podklad pro toto přesvědčení Nejvyššího správního soudu lze opět uvést příklad z naší vlastní historie: přestože se 10. 12. 1988 v Praze na Škroupově náměstí uskutečnilo shromáždění na podporu lidských práv (pořádané pěti seskupeními – Chartou 77, Hnutím na obranu lidských práv, Výborem na obranu nespravedlivě stíhaných, Nezávislým mírovým sdružením a Českými dětmi) a toto shromáždění úřady povolily, o měsíc později byly manifestace známé jako Palachův týden (organizované stejně jako prosincové setkání Chartou 77, Českými dětmi, Nezávislým mírovým sdružením a nově Mírovým klubem Johna Lennona a Společností přátel USA), krutě potlačeny a byla pozavíraná tisícovka lidí.

Kupříkladu pro spisovatele a tehdejšího disidenta Jaroslava Formánka byly tyto zásahy proti demonstrantům „poslední kapkou“ a důvodem pro emigraci v dubnu 1989 (azyl mu byl udělen ve Francii). Je tedy zřejmé, že totalitní režimy nepostupují ani s tak malým časovým odstupem, jako je měsíc, ani vůči týmž adresátům (hnutím) konzistentně. Není proto možné pouze z toho, že byly údajně přijaty dílčí požadavky hnutí Somos Más, usuzovat, že s ním bude jednou provždy počítáno jako s legitimní politickou silou a že jeho členové nebudou perzekvováni.

[44] Stejně tak Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem v tom, že žalovaný ani krajský soud ve svých výtkách k tomu, že si stěžovatel nepamatuje ulici, na níž se nachází policejní stanice, kam docházel, nepracují s tím, že její polohu nakreslil podle dalších orientačních bodů (bod 42 napadeného rozsudku krajského soudu a č. l. 31 správního spisu), a tento nákres dále vůbec neporovnávají se skutečnou polohou policejní stanice. Ani na tomto tedy nelze bez dalšího stavět stěžovatelovu nevěrohodnost.

[45] Pokud se jedná o to, kdy se stěžovatel rozhodl emigrovat, jeho tvrzení skutečně rozpor obsahují. Na str. 6 protokolu o pohovoru ze dne 9. 7. 2019 se dočteme, že rozhodnutí opustit vlast padlo již v listopadu 2015, ovšem na str. 5 stěžovatel k písemným předvoláním na policii, která měla probíhat mezi lety 2015–2017, uvedl, že si je neschoval, protože *„[v] té době jsem si nikdy nepomyslel, že někdy odejdu ze země, kdybych to věděl, tak si je nechám“*. Nejvyšší správní soud se ovšem nedomnívá, že by to představovalo takový rozpor, aby bez dalšího zpochybnil celkovou stěžovatelovu věrohodnost. Nadto se žalovaný ani krajský soud nepokusili tento rozpor odstranit doplňující otázkou.

[46] Z výše uvedených důvodů má tedy Nejvyšší správní soud za to, že závěr žalovaného i krajského soudu o nevěrohodnosti žadatele není správný. Za takové situace bylo ovšem nutné stěžovatelův azylový příběh řádně posoudit v kontextu informací o zemi původu. Jestliže stěžovatel během pohovoru 9. 7. 2019 uvedl, že je členem hnutí Somos Más, které označí za opoziční hnutí, dokáže popsat jeho zaměření, cíle i prostředky, jimiž jich chce dosáhnout, přičemž je srovnává s přístupem dalších opozičních uskupení (Dámy v bílém a Vlastenecká unie Kuby), dále hovoří o účasti na schůzích tohoto hnutí a přesvědčování kolegů a své obtíže se státními orgány dovozuje přímo z členství v tomto hnutí, pak je skutečně povinností správního orgánu, aby si o něm obstaral informace.

[47] Odpovědnost za náležité zjištění reálií o zemi původu totiž ve věcech mezinárodní ochrany nese žalovaný (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, čj. 5 Azs 116/2005-58, a ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008-81, publ. pod č. 1825/2009 Sb. NSS, zejm. body 16 a 21), přičemž požadavky na tyto informace už nevycházejí jen z čl. 4 kvalifikační směrnice a čl. 10 procedurální směrnice, ale stanoví je přímo i § 23c písm. c) zákona o azylu, který mezi podklady rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany řadí *„přesné a aktuální informace z různých zdrojů“* o zemi původu. Žalovaný tuto svou zákonnou povinnost nesplnil, neboť si neopatřil dostatek adresných podkladů k tomu, aby mohl prověřit hodnověrnost stěžovatelových tvrzení (rozsudek NSS ze dne 26. 8. 2022, čj. 5 Azs 153/2020-63, bod 41). Ani okolnost, že žadatel o mezinárodní ochranu nevyužije svého práva seznámit se s podklady rozhodnutí, a nenamítá tedy jejich neúplnost, neznamená, že by mohl správní orgán rezignovat na svou povinnost zjistit správný a úplný skutkový stav. Krajský soud měl pro tyto žalobou důvodně vytýkané vady, které mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí, toto rozhodnutí žalovaného zrušit.

[48] Nejvyšší správní soud dále připomíná, že závěr žalovaného o tom, že azylový příběh žadatele či jeho část jsou nevěrohodné, je podmíněn důsledným přezkoumáním hodnověrnosti této výpovědi, na což by se měl zaměřit pohovor s žadatelem, a jeho výpověď by následně měla být řádně vyhodnocena dle obecně uznávaných indikátorů hodnověrnosti (věrohodnosti), jak jsou shrnuty v čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice. Mezi ně patří zejména vnitřní a vnější konzistentnost žadatelovy výpovědi, otázka, zda je tato výpověď dostatečně konkrétní, a také právě její **plausibilita ve světle mimo jiné relevantních informací o zemi původu** (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2008, čj. 1 Azs 18/2007-55, ze dne 28. 7. 2009, čj. 5 Azs 40/2009-74, ze dne 25. 6. 2015, čj. 4 Azs 71/2015-54, zejm. bod 35, publ. pod č. 3279/2015 Sb. NSS, nebo ze dne 12. 4. 2021, čj. 5 Azs 97/2019-41, bod 30), rozsudek NSS ze dne 26. 8. 2022, čj. 5 Azs 153/2020-63, bod 34). Jestliže stěžovatel staví svou žádost na tom, že byl členem opozičního hnutí, musí žalovaný jeho výpověď hodnotit i z hlediska informací dostupných o tomto hnutí.

[49] Úkolem žalovaného tedy bude opětovně posoudit žádost stěžovatele v právním rámci nastíněném v tomto rozsudku, k čemuž bude nutné si obstarat další aktuální informace o zemi původu a zejména ty, jež se adresně vztahují k hnutí Somos Más. Vzhledem k výše uvedenému bude zapotřebí také doplnit pohovor se stěžovatelem a všechny takto získané důkazy znovu pečlivě a objektivně vyhodnotit z hlediska možného nároku stěžovatele na udělení mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud současně připomíná, že právní názor vyslovený tímto rozsudkem je dle § 78 odst. 5 ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. závazný.

[50] Dalšími kasačními námitkami se Nejvyšší správní soud nebude zabývat, neboť jejich posouzení bude záviset na dalším postupu žalovaného. V dalších námitkách totiž stěžovatel nesouhlasí s tím, jak žalovaný a krajský soud hodnotil intenzitu, s níž realizoval svá politická práva. Žalovaný se touto námitkou v namítaném kontextu ovšem nezabýval, neboť své rozhodnutí založil v prvé řadě na tom, že stěžovatele považuje za nevěrohodného. Jestliže se krajský soud s těmito závěry ztotožnil, ale současně uvedl, že *„[ž]alobce dle své výpovědi nerealizoval politická práva v takové intenzitě, aby se dalo hovořit o jejich uplatňování ve smyslu zákona o azylu. Neúčastnil se demonstrací, nepublikovat protivládní články, apod.“* (bod 30 rozsudku krajského soudu), věnoval se míře realizace politických práv předčasně. Touto otázkou bude žalovaný zabývat až v dalším řízení, a to po novém vyhodnocení stěžovatelova azylového příběhu v kontextu informací o zemi původu.

[51] Stěžovatel taktéž namítá nesprávnost závěrů žalovaného i krajského soudu ohledně toho, že jeho problémy ve vlasti nedosáhly takové úrovně, aby je bylo možné označit za pronásledování, neboť byl opakovaně zadržen, vyslýchán a stal se obětí policejního násilí. Žalovaný se závažností stěžovatelových problémů zabýval na str. 7–9 svého rozhodnutí, přičemž konstatoval, že krom jednoho incidentu na policejní stanici a opakovaného předvolávání, nebyl stěžovatel nikdy trestně stíhán, obviněn či ze strany režimu jinak postižen. Neměl problém získat zaměstnání ani problém vycestovat. Jeho další potíže (sledování a těžkosti stěžovatelova otce v práci) pak žalovaný označil za spekulaci. Stejně je posoudil také krajský soud (bod 32 napadeného rozsudku). Nejvyšší správní soud považuje za předčasné, aby se zabýval hodnocením intenzity stěžovatelova

pronásledování, protože nejdříve musí žalovaný doplnit dokazování a znovu posoudit stěžovatelův azylový příběh.

[52] Za nesprávné a rozporné s kvalifikační směrnicí považuje stěžovatel přesvědčení žalovaného a krajského soudu o tom, že se mohl obrátit na státní orgány s žádostí o pomoc. Podle Nejvyššího správního soudu šlo i v tomto případě o předčasnou a v kontextu rozhodnutí o nekonzistentní úvahu, neboť verzi stěžovatele krajský soud ani žalovaný nevěřili. Nadto je také v rozporu s obsahem správního spisu (viz Zpráva o dodržování lidských práv v roce 2018, č. l. 74 správního spisu). Navíc Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008-70 konstatoval, že případy pronásledování ze strany státních (příp. kvazistátních) subjektů je nutné posuzovat odlišně od případů pronásledování způsobených výlučně nestátními subjekty. V prvém případě je totiž nutné obzvláště obezřetně zvažovat, zda-li výše instančně postavené orgány či jiní poskytovatelé ochrany jsou schopni a ochotni poskytnout účinnou ochranu ve smyslu čl. 7 odst. 2 kvalifikační směrnice. Pokud tomu tak není, nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. V tomto ohledu je též vhodné připomenout, že podle bodu 27 odůvodnění kvalifikační směrnice je-li původcem pronásledování stát nebo státní subjekt, měla by se uplatnit domněnka, že účinná ochrana není žadateli dostupná (také rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2017, čj. 5 Azs 62/2016-87). I touto otázkou se proto bude muset žalovaný zabývat v dalším řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

[53] Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek krajského soudu zrušil. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. V dané věci by krajský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl vzhledem ke zjištěným vadám správního rozhodnutí jinou možnost, než zrušit rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný, jak již bylo uvedeno, postupovat podle závazného právního názoru vysloveného v tomto rozsudku Nejvyššího správního soudu [§ 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.].

[54] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší i rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 věty první ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný neměl v řízení úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Stěžovatel měl ve věci úspěch, ale v řízení mu žádné náklady nevznikly. Stěžovatel byl totiž ve smyslu § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v řízení o žalobě i o kasační stížnosti od placení soudního poplatku osvobozen. Z obsahu spisu krajského soudu je dále patrné, že v řízení před krajským soudem byl stěžovatel zastoupen ustanovenou advokátkou Mgr. Gabrielou Kopuletou, jíž krajský soud přiznal 8 281 Kč jako odměnu ustanovené zástupkyně. Také v řízení o kasační stížnosti byl dle § 35 odst. 10, poslední věty s. ř. s. stěžovatel zastoupen touto ustanovenou advokátkou. Náklady spojené se zastoupením, tj. hotové výdaje advokáta a odměnu za

zastupování, hradí v takovém případě stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.), nikoli stěžovatel. Vzhledem k tomu, že stěžovateli v řízení o žalobě ani kasační stížnosti náklady řízení nevznikly, rozhodl tedy Nejvyšší správní soud výrokem III. tohoto rozsudku, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

[55] Ustanovená zástupkyně ani přes výzvu soudu svoje náklady nevyčíslila. Výrokem V. rozsudku jí proto Nejvyšší správní soud s ohledem na obsah soudního spisu přiznal odměnu ve výši 3100 Kč za jeden úkon právní služby spočívající v doplnění kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodem 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Celkem tedy odměna ustanovené zástupkyně a náhrada jejích hotových výdajů činí 3 400 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 24. listopadu 2022

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu